

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

DOLiS-033- 2410/11

Warszawa, dnia 22 sierpnia 2011 r.

**Pani Profesor
Barbara Kudrycka
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3
00 – 529 Warszawa**

**Do wiadomości:
Pan Zbigniew Derdziuk
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
ul. Szamocka 3, 5
01-748 Warszawa**

WYSTĄPIENIE

Działając na podstawie art. 19 a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), uprzejmie proszę Panią Minister o podjęcie działań mających na celu zapobieżenie pozyskiwaniu danych osobowych absolwentów przez wyższe uczelnie lub podmioty działające na ich zlecenie, z powołaniem się na - dodany przez art. 1 pkt 13 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455, z późn. zm.) - art. 13a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw

w zakresie dodanego art. 13 a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym wchodzi w życie z dniem 1 października 2011 r.

W związku z powzięciem przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych informacji o działaniach podejmowanych przez wyższe uczelnie polegających na próbach monitorowania losów byłych studentów poprzez pozyskiwanie o nich informacji z zasobów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczących miejsc pracy i zarobków z powołaniem się na - dodany przez art. 1 pkt 13 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą nowelizującą” - art. 13a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o szkolnictwie wyższym” oraz na przeprowadzaniu w tym zakresie badań ankietowych, uprzejmie informuję, iż powołany wyżej przepis ustawy o szkolnictwie wyższym nie może stanowić samoistnej podstawy do pozyskiwania danych zgromadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Z treści artykułu 13a ustawy o szkolnictwie wyższym wynika jedynie, iż uczelnia monitoruje kariery zawodowe swoich absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy, w szczególności po trzech i pięciu latach od dnia ukończenia studiów. Regulacja ta nie daje żadnej uczelni, jak też innemu podmiotowi z nią związanemu czy działającemu na jej zlecenie, uprawnienia do kierowania zapytań, czy też innych pism z wnioskiem o udostępnienie danych absolwentów wyższej uczelni, jak też jakichkolwiek innych danych umożliwiających dokumentowanie karier zawodowych absolwentów. Przepis ten nakłada zatem na wyższe uczelnie obowiązek gromadzenia informacji o karierach zawodowych swoich absolwentów jedynie w oparciu o działania zgodne z prawem. Zauważyć również należy, iż dane zgromadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych podlegają ochronie na podstawie art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.).

Z powyższych względów zachodzi konieczność zwrócenia uwagi podległym Pani Minister podmiotom na właściwe stosowanie przepisów ustawy o szkolnictwie wyższym, uwzględniające zasady ochrony danych osobowych wynikające z ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie danych osobowych”. Odnotować także należy, iż niezbędna jest właściwa interpretacja i wskazanie podlegającym Pani Minister uczelniom podnoszonych w niniejszym wystąpieniu

kwestii, tym bardziej, iż z powszechnie dostępnych źródeł znana jest informacja, iż pomimo daty wejścia w życie kwestionowanego przepisu przypadającej na 1 października 2011 r., na wyższych uczelniach przeprowadzane są już badania przebiegu karier zawodowych ich absolwentów.

Mając na względzie zasady prawidłowej legislacji pragnę zauważyć, iż przepis prawa powinien dawać gwarancję należytej ochrony uprawnień jednostki do zachowania jej prywatności. Także z § 25 ust. 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz. 908) wynika, iż przepis prawa materialnego powinien możliwie bezpośrednio i wyraźnie wskazywać kto, w jakich okolicznościach i jak powinien się zachować (przepis materialny). Art. 13a ustawy o szkolnictwie wyższym nie daje takiej gwarancji, ponieważ nie zawiera w swej treści normy uzasadniającej zbieranie danych bez wiedzy i zgody osoby, której te informacje dotyczą. Dlatego też, w ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego powinien podjąć działania mające na celu zapewnienie jego stosowania zgodnie z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych.

Podkreślenia wymaga iż, na mocy art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.), nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby. Zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa (art. 51 ust. 5 Konstytucji RP), to jest ustawa o ochronie danych osobowych. Przepis ten nie określa w sposób jednoznaczny podmiotu zobowiązanego do realizacji prawa w nim zagwarantowanego. Oznacza to, że wymieniony przepis Konstytucji dotyczy wszelkich przypadków, w których jednostka zobowiązana zostaje do ujawnienia informacji o sobie innym podmiotom.

W ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych art. 13a ustawy o szkolnictwie wyższym nie jest wystarczającą podstawą prawną do pozyskiwania przez uczelnie od swoich absolwentów informacji o ich karierach zawodowych. Takie przetwarzanie danych osobowych mogłoby następować jedynie za dobrowolną zgodą absolwentów, a zatem z poszanowaniem regulacji dotyczących ochrony danych osobowych – wyrażonych w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych.

Ponadto wyrażam przekonanie, iż w przypadku skierowania projektu ustawy zmieniającej na etapie uzgodnień międzyresortowych do konsultacji z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego uniknęłoby problemów wynikających z uchwalenia przepisów niezgodnych z zasadami ochrony danych osobowych. Ustanowienie odpowiednich przepisów prawa we wskazanym w niniejszym wystąpieniu zakresie

wyeliminowałoby wątpliwości interpretacyjne, jak również przyczyniłoby się do ochrony praw osób, których przepisy te dotyczą.

Jednocześnie proszę Panią Minister o udzielenie odpowiedzi w przedmiotowej sprawie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, albowiem art. 19a ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych stanowi, że podmiot, do którego zostało skierowane wystąpienie, o którym mowa w ust. 1 jest obowiązany ustosunkować się do tego wystąpienia na piśmie w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

Informuję przy tym, iż treść niniejszego wystąpienia wraz z udzieloną odpowiedzią będą podlegały publikacji na stronie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych www.giodo.gov.pl.